

72

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ IV 53/1970

ΤΟΥ ΜΕΡΟΥ

11

^{AI}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-20/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Γούμεροϋ.
(παλαιότερον ὄνομα: Βρόμερο.), Ἐπαρχίας... Ἀρξείας,
Νομοῦ... Ἀρξείας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος χρῆστος
Ἀθανασίου Πουλος ἐπάγγελμα... Διδάσκαλος...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Γούμεροϋ Ἀρξείας.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... Τρίμιστα (30)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Κων. / νος... Σουλ. / δούλου
... τοῦ... Μιλτιάδου...
ἡλικία... 70..... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ^π Δημοτικῶν.
..... τόπος καταγωγῆς... Γούμερον.....
θ. Βασιλῆος Παπαγεωργίου τοῦ Γεωργίου...
δ. Σουλ. / νος... Γεωργίου... Σουλ. / νος... Γεωργίου...

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων;... Αἱ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ ποῖαι
... εἴχοντο διὰ σποράν καὶ διὰ βοσκὴν τῶν ποιμνίων
Ὑπῆρχον αὗται χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα;... ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρόν. διαστήματα
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ἀθῆνας... εἰς... φρικιὰ πρόβωπα, χωρικοὺς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του;... Ὁ πατὴρ... διανέμει τὴν περιουσίαν του εἰς...
... τὰ τέκνα του... ἐνὶ ζῳῇ... τὸν γάμον του.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Ἀσχολεῖνται εἰς ἀμφότερα, τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; Ἀσχολεῖνται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; Τὰ ὄχι καὶ οὐκ ἐργάζονται τὰ μοναστήρια καὶ οὐκ ἐργάζονται ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;... Ἦσαν χαμηλῆς κοινωνικῆς κατάστασεως

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; Ἦσαν ἐν εἴδει καὶ ἐν χρῆματι

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ..... Ἦσαν ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται, διὰ τὸ θέρισμα καὶ τὸ ἀλώνισμα καὶ τὸν τραγητὸν καὶ ἐπὶ ὅλον τὸν χρόνον

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαί ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ..... Ἦσαν ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι καὶ δοῦλαί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ;... Ἐπῆγαιναν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τὴν Ἰωνίαν καὶ εἰς τὴν Ἀφρικήν

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... Ναί... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Ἐς ἐργάται τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τὴν Ἰωνίαν καὶ εἰς τὴν Ἀφρικήν

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

? Ἐχρησιμοποιεῖτο με ζωϊκὴν κόπρον .....
 ἢ φυτικὴν ἀμαχρίεργουτος? εἰς 1 .....
 καὶ ἐπανάμει 2' ἐτη, ἀν' ἑφιν ἐπὶ 2 .....
 ἀναγματοῦν 5 ..... ἑωρῆτος

- 2) Πότε ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἔχρησε το 1950 χρῆσιν χρῆσει το 1950 .....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... χρῆσις μοι αἰτῶται ἀπὸ το 1930 εἰς το 1930 .....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... το 1930 χρῆσις μοι αἰτῶται

2. δίφτερον καὶ μετὰ το 1930 τὸ μονόφτερο (αἰδουρῶν) ... το 1930 χρῆσις μοι αἰτῶται

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ἀπὸ το 1967 .....

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἐν χρῆσει μοι αἰτῶται .....

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι... τοῦ ξυλίνου ἀρότρου... ἦτο...
... αὐτὸ δὲ... οὐχὰ τὰ χωράφια...
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... ἔχει...

... σχῆμα... ξιφεινικόν...

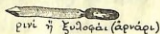
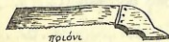
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;... ἔχει...

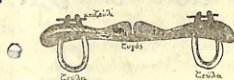
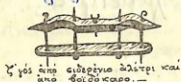
ἦτο... κατασκευασμένη... ἐκ ξύλου...
.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

... Διὰ τὴν... ἐπιδιόρθωσιν... τοῦ ἀρότρου...
καὶ κατασκευὴν... ἐργαλείων... τοῦ ἀρότρου...
καὶ τοῦ ξυλίνου...

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Πρὶν τοῦ 1920. ἤδη σιμωτοὶ βόες ...*
ἐκτὸς τὸν μόνον ἀγρόν
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρησιμοποιεῖται ἀντιστοιχῶς δύο ζῶα*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Οὐ ζυγός ... ἐχρησιμοποιεῖται μόνον εἰς τὰ βοσκή

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλεις, πιζεύ-
λια κλπ.). *1) λουριά, 2) λοῦρα, 3) ζεύλεις, 4) πιζεύλια*

1) λουριά, 2) λοῦρα, 3) ζεύλεις, 4) πιζεύλια
1) λουριά, 2) λοῦρα, 3) ζεύλεις, 4) πιζεύλια
1) λουριά, 2) λοῦρα, 3) ζεύλεις, 4) πιζεύλια

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερας τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. ....

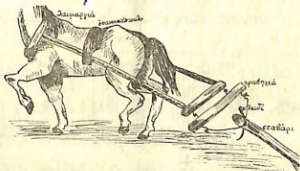

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ τιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). .... *ἔχεται... και χειρὶ...*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; .....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Δεν χρειάζονται ερωτ⁹ εν τω
 εν τ⁹ ορώμεν, ἀλλὰ δε, δε
 παρούμεν.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ· ἢ ἄλλος). 2) γυναίκα. 3) ὑπηρετής. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Συνήθεια ζωτικῶν ὀργῶν τῶν ἀγρῶν... ἡχοχρῶν καὶ ἀεροχρῶν καὶ δι' αὐτοὺς οὐ δε γινούμιν... πρὸς ἐξέρχον... βοσκὴ καὶ ὑπηρεσία*

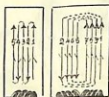
- 7 -

ਖਰਬੰਤੀ ੨੦ ਅਗਸਤ.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

? Ὁργώνεται... με ἀνοιγομένης αὐλακας
... εὐθείαν γραμμὴν

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

+

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίδας, νταίμες, σισαίτες, μεσδράδες κ.λ.π.);

Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τῶν ἀγρῶν
ἐγίνετο καὶ γίνεται κατὰ ἐσορίαν

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαοὺς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

Ἐχωρίζετο καὶ χωρίζεται με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; εἰς τὰς περὶ παραγραφὰς ἐπισκεψαίμεθα

τοὺς εἰρηνοὺς γίνεται με σκαπάνην

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἡ αὐλάκη καὶ
ἡ καὶ τὸ ὄνι τῶν ἀρότρων ἦτο εὐδαίμων
εἰς βάθος εἰς 10 ἐνὶ τρεμνόν ὄσφρα

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... ἐν φθινοπώρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὀργώμα-
τα .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Πρὸ τῆς σποράς τὸν εἰσπνεύοντα καὶ χιόνον
μία ὀργωβία μὲς τῶν πρῶτων βροχερῶν
ἡμέρας τῶν Σεπτεμβρίου
ἢ ὀργωβία αὐτὴ γένηται εἰς ἰσβάσμα, ,...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὰ φύνεμα κηπευτικῶν γίνεται
ἀφαιρέσις τῶν ὀργωμάτων καὶ αὐτὸν τὸ φύνεμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐπὶ ἑνὶ λουχάχιστον ἔτος .....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Σταχυόμηνον φθινοπώρῃ καὶ ἀνίσταται

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; τὰ δισάκια ...

χρῆσιμοι ἐστὶ καὶ ὁ κοινὸς (κοῦρτος) ὄπλον
ὁ κοινὸς διαβαστήρ τῶν ὀργωμάτων...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

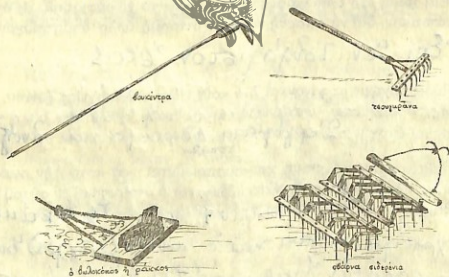
Τὰ διάβورا? φαρμάματα τοῦ
 ἄφρονος... παρὰ τὸν... μέ... τὴν...
 ζιάνην, ζιάνην, ράβδον, ἢ ὁποῖα χρησιμεύουν...
 καὶ ἐν τῷ... ..

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Μετὰ τὸ φῶμα? αὐτοῦ...

... σβάρνισμα... ἢ διβόλισμα... ..

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὥς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

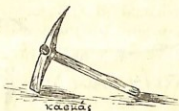
Ἐργαλεῖα καὶ τὰ ζιάνη, σβάρνα καὶ...
 ... σβάρνα καὶ τὰ ζιάνη, σβάρνα καὶ...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου? π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπά κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Ἐχρησιμοποίησε καὶ χρεσιμοποίησε...
 ἢ... τὰ παρ' οὗ κατέφυγε, ἢ ἐκπαύθη...
 .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

τὸν χωρὸν... βοῦν... ὁ ἑρμῆς...
 τὸν αὐτὸν... καὶ τὰ ἄλλα...
 .....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Δὲν... ἐμπαίρνει...
 χωράφια...
 .....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ....

Διὰ τὰς...
 καὶ...
 .....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Πρὸ... 1920...
 καὶ...
 .....

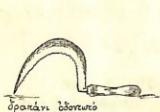
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μὲ τὸν ὀδοντωτὸν δρεπάνον .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

Δὲν ὑπάρχον .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρεπάνα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ γόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ δρεπάνον .....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτή .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτή .....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Αἱ βιομηχανίαι καὶ ἐργαστήρια καὶ ἀπορμιδύονται ἐν γυνήσιν διὰ μέσου τῶν ἐργασιῶν*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παραμύθιον καὶ σήμερον. δ. ....*
Θερ. 16 μέσ. χ. 1872 διὰ δρεπάνων μέσ. τὰ ἀφ' ἧς ἐρρίπονται

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐθερίζονται καὶ θερίζονται εἰς ἀκείαν 30. εὐ. δέκα τῶν ἐξ ἑξῆς καὶ ἑξαχμῶν 40. εὐ.*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐλέγοντο καὶ χέγονται μαχαμῆς*

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ γυναῖκες θερίζουν καὶ ἀσπάζονται χερίες ἐπ' αὐτῶν εἰς τὴν μαχαμῶν καὶ οἱ ἐκείθεν ἐρχόμενος ἄνδρας τὰς δύνει εἰς τὴν καμάκην 50 καὶ χέγονται δύνει*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Αἱ κοινὲς καὶ κοινὲς εἰσὶν τῆς μαχαμῆς ἀνὰ πρὶν μὲν τὰς ἐκείθεν. ὅρα τὰ ἀνὰ διὰ τὰ χερίωνται καὶ τὰ μὲν κοινὲς γίνονται ὑπὸ τῶν ἀν' ἐμῶν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. .... *Λέγονται Κον. τ. οὐρεῖς* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; *θερίζουν... εἰς* .....

*ἐπὶ τὸ... ἡγεῖστον... εἰς... γυναικῶν...
 προήρχατο καὶ προερχομαι? εἰς τὸν? ἰδ. ἰον.
 τῶν χωρίων... ἡγεῖστον... γυναικῶν... θερίζουν...*

2) Πῶς ἡμέρινον οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ αἰοίσθη? εἰς χορῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οὐρολογία). *? εὐερίστον? εἰς? ...*

*αἰοίσθη... καὶ? εὐερίστον... προμήθειαν
 καὶ μετὰ μετρίων... γυναικῶν... εἰς...
 ἡμερομίσθιον καὶ χορῆμα μετὰ φαγητοῦ καὶ ἰδ.
 εἰς χορῆμα καὶ εὐερίστον χορῆμα... εἰς...*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

*Αἱ... γυναικῶν... ἐφερον, καὶ... φοροῦν...
 χορῆμα... μετὰ... καὶ... εἰς...
 φοροῦν... εἰς... καὶ... αἰσθάνωνται
 καὶ... μετὰ... εἰς... αἰσθάνωνται...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Δὲν...δίδεται...ἐμῶν...καὶ...ἀρχίζει...
ὁ θερισμός...πρὶν τὸ πηγεῖν...Ματίου...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τραγουδοῦσαν...

καὶ...τραγουδοῦν...διάφορα...ἐμπειρία...
τραγουδιὰ...τὰ...τὰ...τραγουδοῦνται...
εἰς τὴν...Πυλοπόνησον...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Ἀφήνουν...εἰς ἕνα μέρος...τὰ πηγεῖν...
ἐμπειρία...καὶ...τὰ...χρησιμοποιεῖν...
διὰ τὸ...δέσμιον...τὴν...κουντοῦσαν...

δ. Τὸ δέσμιον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσμιον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἀμέσως...δέσμιον...εἰς...καὶ...τὰ...
τὸν...στάχυν...πρὸς...τὰ...ἑν...
τὴν...κουντοῦσαν...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ο.Ο. Δεματ. κούρε. το. ἴζη. ζα. εἰλαφ. ....
 πᾶν ἔχον. ἀφίσει. καὶ τὸν δεματ. ....
 καὶ τὸ χρεθιμοπαῦ. διὰ τὸ δεματ. τῶν
 χεριῶν. εἰς χερσὶν. ἔσται .....
 εἰσὶν. το. χερσὶν. καὶ εἰσὶν. ....
 τῶν. τῶν. τῶν. τῶν. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Οἱ. πᾶν. τῶν. μινον. εἰς. διὰ. φορα. μέρη
 το. διὰ. φορῶν. εἰς. τὸν. καὶ. τῶν. εἰς.
 μετα. φέρωνται. εἰς. τὸ. ἀγρὸν. τῶν. ....
 εἰσὶν. τῶν. εἰσὶν. τῶν. εἰσὶν. ....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

ὅτε φθύνει καὶ γίνεται ἡ ἐκ νέου φέβρον ἀρρίων...
καὶ ἐπὶ τὸν ὅσον ὅσον ἐπιτρέπεται αὐτῇ...
καὶ καὶ ἐν δὲ καὶ ὅσον ὅσον ἀνακαταρτίζονται

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμος) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. Ἡ μαχρίεργία τῶν γεωμήλων

ἐν αὐτῇ... καὶ περιγράφεται καὶ αὐτῇ...
ἡ ἀρχὴ τῶν γίνεται μετὰ τὴν...
ἐν αὐτῇ... ἐν αὐτῇ...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ἑπὶ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, ρίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐσυνθίετο...

ὅταν... μὲν... ἐπὶ τὴν καὶ ἔμελλεν...
ὅταν... αὐτὸν... ἐπὶ τὴν...
ἔδωκεν... ἐπὶ τὴν... καὶ ἐπὶ τὴν...
ἐπὶ τὴν... ἐπὶ τὴν... καὶ ἐπὶ τὴν...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Μὲ δρέπανον καὶ τὴν... ἐπὶ τὴν...
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). Ἀντίθετος...

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

- θεωνομάστρα, κλπ. Πώς γίνεται ή τοποθέτησις εις σωρον ;
Υπάρχει καθορισμένος τρόπος τοποθέτησος ;

3)

4

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀνῆκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

2. Ανώνυμο, σε μία ή δύο

..... ο ημετέραν και ότες έαυτοέναν
και έαυτοέναν και αί όλλα,

- 6) 'Από πότε αρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει; *2. Από 1ης*

7. langlar ^{ga} 30 min langlar.

- 7) Εἶδη ἀλωνιδῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χῶματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) 9. σχ. 2α.....

Χρησιμοποιήστε ένα εγχειρίδιο... έχου...

·δοκιμασθ.·εμ.·χρ.·μαρτ.·χωματ.·ζων.α.

- 8) Πώς επισκευάζεται το άλωνι έκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μετὰ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βῶν καὶ ἀχύρων). *Πηλὸν καὶ γῆν. Πηλὸν καὶ γῆν καὶ νεκρὸν.*

καὶ οὐ γὰρ βούλομαι ἵνα ἔσται ἡμεῖς...

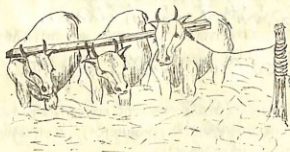
τίσιν. Καταβρέχειται καὶ ἔδεται.....

6. $\alpha \in \mathbb{R}$ α. Διωνύμια χύνονται μέ βρεγμένο χώρο

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .... ΟΧ ! .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνοσύτυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

Πίσις τῶν ἑσπερίων τοιοῦται καὶ καὶ ἡ νύκτας
αὐτῶν τῶν πλεονεξῶν ἑσπερίων. ἡ πόλις...
τὰ βίβλιν

- α) Ἀλωναῖα πρὸς ἀχυροποιήσιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλω-
νιᾶ ἑξήκως στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σταγερός,
στρουλινάρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

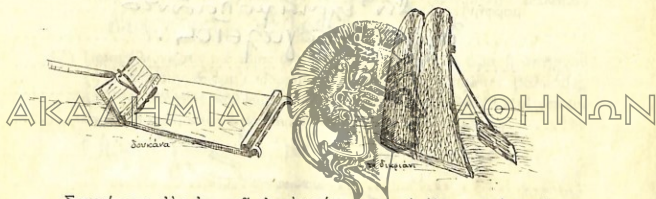
α ἐν ταῖς ἰσχυρὰς ἐν τοῖς ἰσχυροῖς διὰ...
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους...
καὶ ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους...
καὶ ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους...

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

ἀνταρξία τοῦ χονδρίου καὶ τοῦ
 ῥαβδίου καὶ μαρμαίει διὰ τὰς πρὸς
 τὸ ἄλωνα καὶ τὸν ἄλωνα
 τὸν ἄλωνα καὶ τὸν ἄλωνα

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτως κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἦλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Κατὰ τὸν ἄλωνα

νιωμένον... χρησιμοποιοῦνται τὰ διυφάνται,
 τὰ ὄσπρια χρησιμοποιοῦνται διὰ τὸ χύρισμα
 τῶν ἄλωνιστικῶν σταχύων... εἶναι
 εἰς τὴν... καὶ κατασκευάζονται ἐκ τῶν
 ...χρησίων...

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ερωτ. 1. Επός. Διπλήν. 2ος. 9.0.11
Ερωτ. 2ος. 16.11.11

Μόνην δὲ ἄλυσιν ἐπέσ. τὴν ἐπὶ τοῖς
γινώσκαι τὰς πρὸ τῶν πρὸ τῶν
ἰσχυρὰς πρὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν
τῶν γινώσκαι.

12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα/είδη είναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... ἀνὰ ἐρητίκα ποιῶντε ...

..... αλφα πειραγεία

A O H N n N

13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δισάκι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις το άλώνι, ρίπτει εντός του κύκλου τον όποιον διαγράφου τα ζώα ή το άλωνιστικό μηχανήμα τους ακόπως στάχυν ; . ΟΙ ΒΙΒΛΙΟΙ ΑΥΤΟΙ ΕΙΣΧΕΙΝΤΑΙ ΤΩ...

ἡμεῖς ἐπ' ἐκείναις ἔχοντες ἀρχὴν ἐν ἡμῖν,
μὴ ὥς διὰ τὴν ἀντιβολήν, ἔχοντες αὐτὰς...

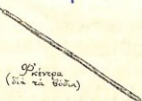
14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Εἰς τὴν βδομὰν συνάγουμαι καὶ εἰς τὴν
... ἡμέραν τὸ κατὰ τὸν 6.1. καὶ τὸ γινόμενον
τῶν συνάγουμαι εἰς 3 μ καὶ τὸν κατὰ τὸν 6.1. καὶ τὸ γινόμενον εἰς 50 cm
πρὸς 1 μ ἔχοντες.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . .

Μέναν μί.χ. . . . . ἑξήκοντα ἑπτὰ . . . . .

ἑπτά. ἀλ. ν. ἑμ. . . . . ἑνὶ βιβλίῳ ε. ἑμ. . . . .

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... Λιχνίζονται . . . . .

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . . . .

Ἀλωνίζαν οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί . . . . .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... Δὲν? ἐχρηστέον . . . . .

ἄλλος τρόπος? εἰς τὸν ἀλ. ν. ἑμ. . . . .

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . . . .

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

Κοπάνος στρογγύλος

Ξύλο καμινιάτο γὰρ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Α. Π. Σ. Σ.

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Κατὰ τὸν ἀλώνισμὸν δὲν ἐτύνηδαν.
να τραγουδοῦν.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

18.1956
ἔγινε ἐν τῇ κοινότητι τοῦ χωρίου...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με πρῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Ἄχυρον... Λίχνισμα μετὰ τὸ δικριάνι...
καὶ... ἐν τῇ κοινότητι τοῦ χωρίου μετὰ...
τὸ... ρυθμῶς.

τοῦ δικιργιάνι (ἐξέλιος)

τοῦ δικιργιάνι (ἐξέλιος)

τοῦ δικιργιάνι (ἐξέλιος)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Δὲν ἔσθ' ἔτι, ἀλλὰ λῖχν' ἔσται
καὶ θρινάκι λῖχν' ἔσται
ἐν κεντρῷ ἔσται, εἰς σωρόν.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

τὸ λῖχν' ἔσται, ἀνέμισμα, λῖχν' ἔσται
μὲ τὸ φτυάρι, ἀνέμισμα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λῖχνᾶς (ἀνέμιζει) αὐτὸς, γυναικᾶς εἰδικὸς λῖχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

καὶ ὁ ἀνδρῶν καὶ ἡ γυναικῶν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λῖχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἀπὸ τοῦ καρποῦ... ἀποχωρίζεται τὸ
καρπὸν ἀπὸ τῶν κόντυλων... εἰς τινὰς τόπους
τὰ κόντυλα... εἰς τινὰς τόπους... εἰς τινὰς τόπους.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο ..... ΔΕΝ? ΕΧΕΝ ΕΠΟ.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Ἡ διαλογή τῶν καρπῶν ἀπὸ τὰ
 χονδρὰ ἐγένετο διὰ τῆς κοσκί-
 ας

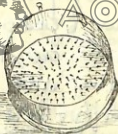
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

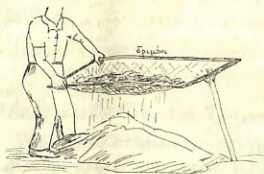
ΑΘΗΝΩΝ

ΚΟΣΚΙΝΟ ΠΑΛΙΟ ΔΕΡΜΑΤΙΝΟ

ΚΟΔΡΟΣ ἢ ΑΡΥΛΟΓΟΣ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Ἡ περιβρίχ. τῶν κοκκίων. ἦτο γρήνη
καὶ τὸ δάκτυλον αὐτῆς ἐντρίανον
μὲς ὁπίσθαι. αὐτὸ δὲ ὁπίσθαι. ἐκτρίανον...
... μόνον. τοῦ μαρμαί. ἔξ. δὲ ἐκτρίανον...
τὸ ἐκτρίανον. αὐτῆς. ἐκτρίανον. ἐκτρίανον.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. Διὰ τῶν φτυαρίων. ἔ.....

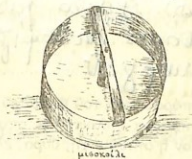
Χωρὸς σχηματίζεται τὸν σωρόν... χαράσσει...
ἐπὶ τῶν σταυρῶν σταυρῶν... ἀγχαίμα...
σταυρῶν. ἀρχίζον. αὐτὸ τὸ ἀμύρον. τῶν σωρῶν,
ἐκτρίανον. αὐτὸ τὴν μαρμαί. τῶν σωρῶν καὶ
κατακρίανον. ἐκτρίανον. ἀμύρον. ἐκτρίανον. ἀμύρον.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην. .... ἐκτρίανον.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δέκατη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)· ? Εἰδόμε...

μετὰ τὸ ἑλκωνι τὸ 1/10 εἰς τὸν φοραγῆ καὶ...
? ἑλκωνο δοκίμι ? ἐμπρῶτο μετὰ τὸ πᾶρσο...
τὸ ἐπὶ οὐ χωρὶς... ? οὐιάδες...

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετὰ τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

? Εἰδόμε τὸ παπαδιάτικο,
ἀγροφυλακιάτικο καὶ τὸ ἐκωνιάτικο.
? ἐμπρῶτο καὶ αὐτὸ μετὰ
πᾶρσο.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ? ἀποθηκεύετο εἰς ζῆλινα δοχεῖα,

τὰ ἐρπῆα ἔχοντα καὶ χέχοντα
ἀμφορίαι.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄκρον ἀποδυναμύσας
 εἰς τὸν ἀκρυνω να, ὅ, ὅποια ἦτο. ἐκείνου
 ἑκὸς τοῦ χωρίου.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ....

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο μὲν
 τὸ ἀλώνισμα ὁ βωρὸς ἐκαστοῦ
 ἀπὸ τῶν μνηστῶν τοῦ Γεωργαῦ.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμόν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ. ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Πύραι ἀναίονται τὸ ἑσπέραι τῆς 23^{ης}
 Ἰουνίου.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Ἡ πυρὰ ἀναίεται μὲν ἐν τῷ
 ἡλίῳ εἰς τὰς 12 μ. π. μ. ἐν τῷ
 ἐν τῷ ἡλίῳ εἰς τὰς 12 μ. π. μ. ἐν τῷ
 ἐν τῷ ἡλίῳ εἰς τὰς 12 μ. π. μ. ἐν τῷ.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

.....Φωτιάς.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

.....Τῶν ἡλικίων τυνήδων τὰ κορίζεις.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

.....Τὰ τυνήδων τυνήδων τὰ κορίζεις.....

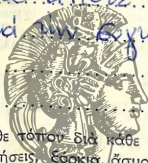
3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....Δέν' ἐγένετο τίποτε τὸ ἐπὶ τῇ

νωθισμῶν κατὰ τῶν ἐγγύων τῶν

τῶν ξύλων.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖα αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

.....τὸ ἐπὶ τῇ πυρᾷ

καὶ τῶν ἐγγύων τῶν ἐγγύων τῶν

καρπείων καὶ ἑρμῶν τὰ δαυλῶν τῶν

ἐπὶ τῇ πυρᾷ καὶ τῶν ἐγγύων τῶν

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

ΟΧΙ

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰουδᾶ (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Δεν εἰκάζοντο

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Ὁμ. Πρὸς τὴν... Κερταίων... Τριετίας...
 ὁμ. 1. ἔθνος... 2. ἀρχαί... 3. ἄν... 4. ἔθνος... 5. ἔθνος...
 ὁμ. 1. ἔθνος... 2. ἀρχαί... 3. ἄν... 4. ἔθνος... 5. ἔθνος...
 ὁμ. 1. ἔθνος... 2. ἀρχαί... 3. ἄν... 4. ἔθνος... 5. ἔθνος...
 ὁμ. 1. ἔθνος... 2. ἀρχαί... 3. ἄν... 4. ἔθνος... 5. ἔθνος...
 ὁμ. 1. ἔθνος... 2. ἀρχαί... 3. ἄν... 4. ἔθνος... 5. ἔθνος...

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Ἐν Γουμένισσῃ τῇ 263-1-1970

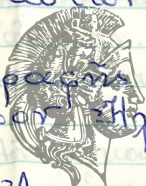
10 Δ/ΝΤ/ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΔΕΛΛΗΣ

Περιγραφή τῶν Σεργίου
βίου ἀπὸ τῆς προετοιμασίας
διὰ τῆς ἐπορεύσεως τῶν
σημπτριαῶν μέχρι τοῦ
ἐλωρισμοῦ καὶ τῆς ἀπο-
σηψεύσεως αὐτῶν

Τόπος Περιγραφῆς
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Τοῦ μερὸς ἡμέρας

Συλλογεὺς: Ἀντωνίου Πούλος
Χρήστος
Διδάσκαλος Ἑλεσίου Δημοσίου
Σχολείου Τοῦ μερὸς

Χρονολογία Συλλογῆς
5-20 Ἰανουαρίου 1970

Τὸ προϊόν τῆς Συλλογῆς ἔδωσαν εἰς καὶ τὴν
ἐκ τῆς Κωνσταντίνου Σεργίου Πούλος καὶ βασιλεὺς
Παναγιωτὶον ἐκτὸς 70 καὶ 71 ἀντιστοίχως.

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ συνθεσις Γαμῶν εὐρίσκειται εἰς
 τὴν ἡμετέραν περίεχιν τοῦ Νομοῦ
 ἡγείας. Οἱ κἀποστο αὐτῆς ἀεχοῦνται
 εἰς τὴν Γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.
 Αἱ ὀφθαλμοὶ περιχαί ἀρετρίζοντα
 καὶ ἀρετρίζονται διὰ τὴν καλλιέργειαν
 καὶ διὰ τὴν κτηνοτροφίαν.

Δὲν ἔπῃρχον ἰδιαιτέρας γὰρ γεωργίας
 καὶ κτηνοτροφίας.

Οἱ κἀποστο ἡεχοῦνται καὶ ἀεχοῦνται
 εἰς τὴν Γεωργίαν καὶ ὀρεγμῖνον
 εἰς τὸν εἰς διάφορα ἄλλα ἑδαχέματα
 καὶ ἐν παρέρχῳ εἰς τὴν Γεωργίαν
 καὶ κτηνοτροφίαν.

Καλλιερχῶνται εἰς εἰς τὸ πῃ εἶστον
 εἶτος, κριθὶ καὶ ἀραβόσιτος.
 Ὁσπρια ἑλάχιστα.

Πρὸ τοῦ 1920 τὸ ὄργωμα τῶν
 χωρσιῶν ἔχιντο μὲ ἰσπανισμὸν μὲ
 βόδια. Μετὰ τὸ 1920 τὸ ὄργωμα

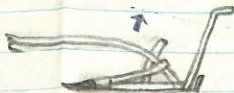
3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουιδίων τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γίνεσθαι μὲ ἵππους. Ἐν ἀρχῇ
 ἔχρησιμοποιετο τὸ ζύγιον ἄροτρον,
 τὸ ὁποῖον κατεσκεύαζον ὠριμίονοι,
 οἱ ὁποῖοι τὴν ῥάβδον τῆς καλοσυνετοῦ
 τῶν ἔχον διδάχθαι ἢ ἐν τῶν γούρτων τῶν
 ἢ ἢ ἄλλων καλῶν τῶν χωρίων.
 Ἐν τῶν ἔμποριον ἐφαρμόζοντο
 τὰ ῥάβδον. Τὸ ἄροτρον εἶχε
 τὸ καλῶν εἰσπράττον ἔχημα.

Σήμερα χρησιμοποιείται το
σίδυρον ἄριστον, τὸ δηδόντο πορφυ-
ρέοντι ἐν τῷ ἑκατέρωθεν ἑκατέρωθεν
καὶ τὸ γέγονν εἰς ἐρίαις.

Τὸ σχῆμα του ἐν αὐτῷ
καὶ τὸν ἐν αὐτῷ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

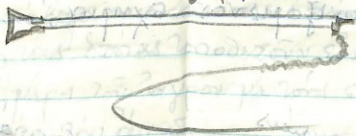
Πάντα γίνονται 2 ἴσα καὶ
παλαιότερον, ἢ καὶ 2 βόδια.

Τὰ βόδια ὡς γὰρ ἐν τῷ ὄρχωμα μέ
τὸ γυγόν καὶ ἡμεῖς οὗτος ἀπὸ τὸ ἄριστον.

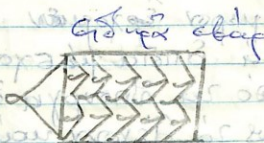
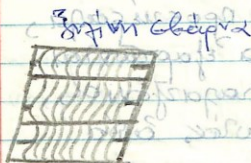
Σήμερον ἔρχομαι εἰς προσέλευσιν,
 τὰ ὅποια μέσχην ἔφαρται
 εἰς τὰ ἔθνη καὶ τὰ παρὰ τὸν ἴσον,
 οὗτοι εἰς τὴν αὐτὴν καὶ αὐτὸς αὐτὸς
 τὸ ἄρσεν.

Διὰ τὸν μακαριότην χρησιμοπο-
 οῦν τὴν γλῶσσαν. ἔχει τὸ
 καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ χρησιμοποιοῦν
 καὶ εἰς τὸ μακαριότην γλῶσσαν.
 ἡ γλῶσση

Διὰ τὸ διδόναι τὴν χώραν
 χρησιμοποιοῦν τὴν ἐβάραν, ἡ
 ὅποια παρὰ τὸν ἴσον ἢ τὸ γλῶσσαν
 καὶ σήμερον εἶναι εἰς τὴν
 Αἰὶα ἔχον τὸ κατελῶν
 εἰς τὸν γλῶσσαν ἐχθρὸν.

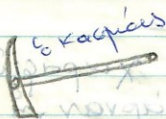
3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ...

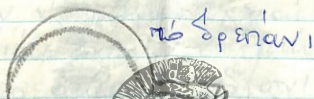
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ ἐργαζομένην χρησιμοποιεῖ
ὁ Πρωτομάγειος τῶν ἐπαρχῶν ἢ
ἡ ἐπαρχία ἢ ὁ κάμπος, ἡ τσαπ
Ταῦτα ἔχουσιν κατωτέρω
ἐκμονιζόμενον σχῆμα.

Ο θριγκός γίνεται ἰσὺ τῶν
 γυναικῶν καὶ αὐτῶν, διὰ τοῦ δρε-
 πανίου. Τὸτο ἔχει τὸ κατωτέρω
 σχῆμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Οἱ ἄνδρες δὲν δύνανται τις χεῖρας
 εἰς χεῖρας καὶ αὐτὰ εἰς κοινὸν
 παρὰ τοὺς δούλους ποιοῦντες εἰς διὰ-
 φορεὰ μὲν τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ οὐ-
 χύου καὶ τοῦ αἵματος.

ἡ χεῖρα

τὸ χεῖρα

ἡ κοινὴ

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Ἡ δὲ δυνάμις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἔσονται μεταφέρονται εἰς τὸ ἑλκόνι,
 ὅπου γίνεσθαι ὁ ἀγωνισμὸς. Ἐποικιστῶ
 βε ἡ συνθήκη καὶ ἔγνετο πρὸ
 τοῦ ἀγωνισμοῦ ἡ δυνάμει, διότι
 ὁναίον τὰ μεταφέροντα καὶ ἄλλα
 καὶ διότι ὁναίον τὰ μὲν

ἔγνετο ἀπὸ τοῦ ἀγωνισμοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καὶ γίνεσθαι αὐτὸν εἰς ἐργασίαν
 περιχάς, ὅπου δὲ μεταβαίνει
 ἀγωνισμὸς μηχανή.

τὰ ἄλλα ἐνδέσθαι μεταβῆναι
 πρὸς γαμπαρχία. Ἡ γαμπαρχία
 εἰς τὸν ἀγόνον παρατίθεται εἰς
 ἑλκόνιον, τὸ ὅπου ἐνδεσθῆναι
 εἰς τὸν ἐμψυχόν. Διὰ τὴν ἐμψυ-
 χεῖν τὴν ἀγόνον, χρησιμοποιεῖται
 καὶ ὁ καμπαρχία.

εἰς τὸν ἀγωνισμὸν χρησιμοποιεῖται
 εἰς τὸ διπλῶν.

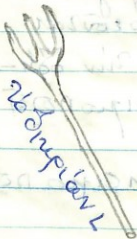
3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

τὸ δάκρυ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὸ δάκρυ

τὸ φῶς

Ἐν συνεχείᾳ ἔσθαι μὲν δὲ τὸ
 γίγνισμα καὶ ἡ ἐκτενέστερος τῶ
 ὁρατοῦ εἰς ὧρον διὰ τὴν φθορίαν.
 Ἐν συνεχείᾳ δὲ τὸ πῆμα τὸ
 κατὰ τὸν νοῦν, διὰ τὴν
 ἀπαρχὴν τῶν καὶ τὰ χεῖρα χῶματα
 καὶ τὰ ἀλγύρια σφάγια (ποσάδα)

ἢ καὶ τὴν ἐκτενέστερον εἰς τὸ
 ἀκαδημία καὶ αὐτὴν διὰ
 τὸν μαθητὴν. τὸ μαθητὴν
 ἐκτενέστερον εἰς ὧρον,
 σχηματίζον τὸ σχῆμα τὸν
 ὁρατὸν καὶ εἰς τὴν κορυφὴν
 ἐκτενέστερον τὸ φῶς, ἢ τὸ
 διπλὸν εἰς.

Ἐπεὶ ἀποφανθεὶς ἡ μεταφοράς
 τῶν εἰρησίων εἰς τὴν οὐκίαν τῶν
 Γερμανῶν, ἡ δὲ εὐδοκίμους
 γίνεται εἰς τὰ ἀμωδάρια.
 ταῦτα ἔχον ὡς ἐστὶ τὸ πρῶτον
 εἴηται ὁρθογώνιον Πάρα;
 καὶ εἴη αἱ παλαιότητες μὲν
 εἰς τὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

παλαιότητα εἶναι φέρει τὸν
 γινόμενον δυνάμει εἰς αὐτὸς μὲν
 τὸν ἀδυνατόν, τὸ παλαιότατον
 διὰ τὸν ἑρῆα, τὸ ἀπορρηγνύμενον
 διὰ τὸν ἀπορρηγνύμενον.
 εἰς μονάδα μετρήσεως

ἔχοντο ποιοῦσαν τὸ πᾶν.
 Ἄλλα γεγονότα δὲν ἐλάμβανον
 χώραν, ἀλλ' ἰδιαιτέρα φαγόνδια.
 Σήμερον χρησιμοποιοῦται τὸ τρανὲρ
 εἰς τὸ ὄργανον τῶν περισσότερων
 ἀγρῶν.

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

8

ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους
καὶ τῆς πόλεως
καὶ τῆς ἐκκλησίας
καὶ τῆς ἀγάπης
καὶ τῆς εὐφροσύνης
καὶ τῆς ἡλικίας
καὶ τῆς ἀντιλήψεως
καὶ τῆς ἀντιλήψεως

ἡ ἐκπαίδευσις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἡ καρπὸν

ΠΥΡΑΙ

Ἐπειδὴ γὰρ τὸ ἔσθρας τῆς 23^{ης}

Ἰονίου τὰ ἀνάντερα πυρὰ.

Τὰ ξύλα συνευρίσκον τὰ κορίττα,
τὰ ἔσθρας εἰς ὥρον καὶ μετὰ τὴν δόξαν
τῶν ἡλίων ἵκανον τὴν πυρὰν.

Κατὰ τὴν ἐνθυμωμένην τὴν γόταν

ἀνάντερον τὴν γόταν τὸ ἐλκυσμα-
νον. Μετὰ εὐλασίαν ἐπὶ τὴν γόταν, νεο

εἰς ἕνα καύσαι καὶ τὴν ἄγαν

ἡμέραν συνευρίσκον τὰ

κορίττα καὶ ἔσθρας τὰ

δαυλιδία τὴν ἑλκὺς τῆς καύσας

καὶ τραχύνοντες καὶ ἔλκυσαν

ἕνα - ἕνα δαυλιδί. Μετὰ τὸ

τραχύνει τὸ δαυλιδί καὶ ἔλκυσαν

ἀνάντερον αὐτὴν τὴν καύσας τὴν,

καὶ εἰς τὴν δόξαν αὐτὸς τὸ

τραχύνει, γέγονες δὲ κορίττα

οὐ τὴν ἑλκὺς αὐτὸς τὸ τραχύνει.

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

9

AKADEMIA

ΑΘΗΝΩΝ

Τοιοτέγερο "ρίγινά,
 τραγόνδια τραγόνδισαν"
 Σίκορα τραγόνδια τῆς
 νεοχῆς.

Τὴν Κυριακὴν τῆς Ἐπεὶ τῆς
 τοῦ ἑσπέρου ἔδωκεν ἡμεῖς εἰς
 τὴν φυλακὴν καὶ ὅταν σφίνατο
 ἔβλεπον ὅτι πομπὴν εἰς τὴν
 ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΑΘΗΝΩΝ
 μετὰ τὸν ἑσπέρου εἰς τὴν
 τοῦ ἑσπέρου. Ἄν τοῦ ἑσπέρου πομπὴν
 μὲν εἶναι, ὅταν ἔβλεπον τὴν αὐτὴν,
 ἡ πομπὴ ἑσπέρου εἰς τὴν
 ἡμετέραν εἰς τὴν χωρίον, ἂν
 εἰς πομπὴν, δὲ παρέρχονται
 μίτος εἰς τὸ χωρίον τῆς.

Κ. Θ. Σπυρίδης

Σταθ. Τηλ. 262-1-1940

Κ. Θ. Σπυρίδης

ΚΡΗΣΤΟΣ Κ. ΔΕΛΛΗΣ